

RELACJE O STANIE ARCHIPREZBITERATU OTMUCHOWSKIEGO W 1736 I 1737 ROKU

Przedstawione niżej teksty relacji dziekana otmuchowskiego o stanie parafii i duszpasterstwa są krótkim dorocznym zestawieniem sprawozdań składanych przez proboszczów. O obowiązku archiprezbitera utrzymywania ścisłego kontaktu z duchowieństwem i czuwania, aby wywiązywało się ono z zadań duszpasterskich, wiemy wyraźnie z uchwał synodów wrocławskich lat 1446 i 1509, ale praktyka sama jest bez wątpienia znacznie dawniejsza. Synod z 1509 r. zobowiązał ponadto plebanów kondekanałnych do zbierania się cztery razy w roku, w każde Suche Dni, na spotkania w wybranej parafii. Przy tej okazji miał archiprezbiter poinformować o bieżących sprawach i za każdym razem przypomnieć też zgromadzonym prowincjalne i diecezjalne uchwały synodalne¹. Najstarszą tradycję miały doroczne spotkania kleru w tygodniu powielkanocnym, najczęściej w czwartek wielkanocny. Według opinii duchownych dekanatu trzebnickiego z 1510 r. zwyczaj ten trwa „od niepamiętnych czasów”². Na tym spotkaniu księża odbierali święte oleje, składali świętopietrze, a w okresie potrydenckim doszła może do tych najstarszych okoliczności nowa - składanie sprawozdań ze stanu parafii, przede wszystkim liczby paschantes. Przedstawiali też i rozważali problemy duszpasterskie i sprawy gospodarcze swoich parafii. Było to niezależne od wizytacji dziekańskich, które także były dawnym zwyczajem i miały miejsce zapewne co roku, jeśli nie przypadała wizytacja archidiakona. Wizytatora wybierali plebani spośród siebie, z roku na rok innego³. W początkach XVI w. zwyczaj wizytacji został jednak wydane się - zaniedbany, zabrakło też do czasów biskupa Marcina Gerstmann'a (1574-1585) regularnych sprawozdań o życiu i pracy duchowieństwa. Bp Andrzej Jerin na synodzie wrocławskim w 1592 r. przypomniał archidiakonom ich obowiązek systematycznego wizytowania plebanów, co w 1602 r. powtórzył bp Jan Sitsch⁴. Zapewne w okresie potrydenckim, może na wzór urzędzeń jezuickich, wprowadzono obowiązek pisemnego składania relacji o stanie archiprezbiteratów według gotowego kwestionariusza, który i z podanego niżej tekstu łatwy jest do odczytania. Tego rodzaju kwestionariusz został na nowo przygotowany, opracowany i rozesłany dziekanom około 1718 r. w związku z przygotowywaniem kolejnej wizytacji generalnej diecezji⁵. Relacja dziekana otmuchowskiego jest chyba jedną z wielu pisanych w okresie, kiedy za rządów bpa Franciszka Ludwika Neuburga (1683-1732) i jego następcy kard. Filipa Sinzendorfa (1732-1747) diecezja cieszyła się dłuższymi okresami pokoju i administracja mogła egzekwować obowiązki dziekanów. Trudno jednak powiedzieć, czy dużo tego rodzaju tekstów się dochowało. Warto więc zaprezentować tego typu źródło, choć wymagałoby ono szerszego komentarza. Podano tu relacje z dwu kolejnych lat: 1736 i 1737. Są to ostatnie lata przed reorganizacją podziału dekanalnego diecezji od 1738 roku.

Dekanat otmuchowski miał już wówczas za sobą historię może około stuletnią. Nie wiadomo kiedy został utworzony. Całe jego terytorium wchodziło od początku XIV w., kiedy mamy najstarsze wzmianki o podziale archidiakonatów na archiprezbiteraty, do ogromnego dekanatu nyskiego - jednego spośród 41 wówczas istniejących, który około 1330 r. liczył conajmniej 66 parafii⁶. Nie było jeszcze dekanatu otmuchowskiego w 1418 ani w 1446 r.: w dokumentach tych synodów biskupa Konrada Oleśnickiego wymieniono reprezentacje

¹ *Concilia Poloniae*, t. X: *Synody diecezji wrocławskiej i ich statuty*, wyd. J. Sawicki, Wrocław 1963, 558, 417, 452; K. Dola, *Konfraternie kapłańskie w diecezji wrocławskiej u schyłku średniowiecza*, *Studia Teol.-Hist. Śląska Op.* 9(1981), 206.

² C. Otto, *De Johanne V Turzone episcopo wratislaviensi commentatio*, Vratislaviae 1865, 28.

³ Np. zob. niżej Relatio I z 1736 r. p. 9 (G. Fels) i Relatio II z 1737 r. p. 8 (J.K. Girbig).

⁴ *Concilia Poloniae* X, 596 i 624.

⁵ *Visitationsberichte der Dioezese Breslau*, hg. J. Jungnitz, Breslau 1902, I, 6.

⁶ B. Panzram, *Geschichtliche Grundlagen der ältesten schlesischen Pfarrorganisation*, Breslau 1940, 55 n. Nie jest tu jednak wymieniona parafia w Otmuchowie, a tylko większość parafii dekanatu.

35 dekanatów, zaś wśród uczestników synodu r. 1446 byli przedstawiciele 41 znanych wcześniej dekanatów⁷. Poreformacyjny synod r. 1592 wymienia tylko sześć dekanatów archidiakonatu wrocławskiego: wrocławskie św. Maurycego i św. Mikołaja, Cerekwicę, Grodków, Namysłów i Ostrzeszów⁸. Archiprezbitera otmuchowskiego spotykamy po raz pierwszy w protokole wizytacyjnym z 1666 r.: „parochus et archipresbyter“ w Otmuchowie⁹. Jednakże nie znamy granic dekanatu, podobnie zresztą jak i dekanatów całego archidiakonatu wrocławskiego: o ile XVII wieczne wizytacje pozostałych archidiakonatów uporządkowane są według archiprezbiteratów - tu wylicza się jedynie parafie bez podania przynależności dekanalnej. Dopiero wizytacje z 1688 i 1706 roku określają ściśle teren i parafie należące do dekanatu otmuchowskiego: 1. Otmuchów z przyłączonymi Wójcicami, 2. Karłowice Wielkie, 3. Nowaki, 4. Radzikowice, 5. Biała Nyska z filią Przyłek, 6. Kempnica z filią Hajduki, 7. Widnawa z filią Łąka, 8. Kałków, 9. Ratnowice z filią Jasienica Górna, 10. Stary Las, 11. Nowy Świętów, 12. Polski Świętów, 13. Biskupów z filią Gierałcice i 14. Koperniki¹⁰. Niebawem jednak granice dekanatu zmieniły się: liczba dekanatów w 1738 r. została niemal podwojona. Rękopiśmienny informator z 1724 r. o parafiach diecezji wrocławskiej oparty o protokoły wizytacji z lat 1718-1723 wylicza na terenie archidiakonatu wrocławskiego 21 dekanatów¹¹, natomiast pierwszy drukowany schematyzm z 1748 r. podaje już 38. Utworzono więc 17 nowych dekanatów. Na terenie dawnego nyskiego powstały teraz jeszcze prudnicki, skoroszycki i widnawski, a zupełnie nowe granice wytyczono głucholańskiemu¹². Przy dekanacie otmuchowskim pozostały następujące parafie: 1. Otmuchów, 2. Ratnowice, 3. Kałków, 4. Biskupów, 5. Koperniki, 6. Radzikowice, 7. Nowaki, 8. Karłowice Wielkie, 9. Kempnica oraz doszły 10. Szklary z dekanatu paczkowskiego¹³.

Relacje tu podane zachowały się w Archiwum Parafii św. Jakuba w Nysie w jednym poszycie oprawnym w tekturę z napisem - chronogramem: „qVae qViesCens qVonDaM effarI InVaLebo Littera eXhIbeIt“ (= 1736). Na stronie tytułowej czytamy: „Acta Archipresbyteralia Caroli Iosephi de D u c h z e¹⁴ anno 1734, die 8va Augusti ad hoc Officium promoti et pro memoria Ejus et Successorum suorum hoc in libro annotata“ Rękopis częściowo w języku łacińskim częściowo niemieckim, liczy 31 kart w tym 7 nie zapisanych. Nie ma w tekście prawie żadnych skrótów. Tu podano pisownię autora bez zmian. Relacja pierwsza znajduje się na fol. 2r — 3v, druga na fol. 30r — 31v.

RELATIO SUPER CIRCULO OTTMUCHOVIENSI SUBORDINATIS DOMINIS PAROCHIS
IN SOLITO PASCHALI CONVENTU A ME PROPOSITIS PUNCTIS.
REVERENDISSIMI AC ILLUSTRISSIMI DOMINI,
DOMINI MEI GRATIOSISSIMI.

Obligationi mea obsequentissimi satisfacere adstrictus in Celebrato feria tertia Paschatis Currentis anni Archipresbyterali Conventu super praescriptis punctis ac subordinatis meis Parochis debiti propositis sequentem submississime depono relationem.

⁷ *Conclia Poloniae* X, 399 n. i 414 n.

⁸ Tamże, 613.

⁹ *Visitationsberichte* I, 564.

¹⁰ Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu (= AAWr) - II b 150: Relatio visitationis archidiaconalis Districtibus Nissensis facta per T.C. Hancke 1706, f. 327-454 oraz AAWr - II b 35: Visitatio archipresbyteratus Otmuchoviensis pro anno 1688 facta.

¹¹ AAWr - II b 166: Visitatio Generalis totius Almae Dioecesis Wratislaviensis, f. 5-103.

¹² *Catalogus Almae Dioecesis Silestae... 1748*, przedruk w Archiv f. schles. Kirchengeschichte 26(1968), 295-310.

¹³ Tamże, 305.

¹⁴ Karol Józef a Duchze urodzony w szlacheckiej rodzinie 5 maja 1687 r. w Nowym Świętowie koło Nysy. Studiował w Ołomuńcu, a od 1707 na Germanicum w Rzymie. 19 kwietnia 1710 przyjął święcenia kapłańskie w bazylice laterańskiej. Po powrocie na Śląsk został wikariuszem kolegiaty w Nysie, w 1713 kanonikiem w Głogowie, a w 1715 proboszczem w Kałkowie (tak wg AAWr - II b 166). Od 8 sierpnia

Primo: Omnes Parochi, praeter Aldewaldensem ob infirmitatem legitime excusatum hoc in Conventu personalem suam exhibuerunt praesentiam; Hoc tamen mirum, quod aliqui eorum curtis in vestibus actui huic solemniter interesse non erubuerint, maxime dum ut audiret aliis in Circulis singuli talariter induti se sistere obligantur¹⁵. Unde cum desuper a me correcti similem incessum ab antecessore meo Michaelae Radig¹⁶ sibi absque omni contradictione semper admissum fuisse responderint, mihi vero res haec inter alios clericali habitu indutos, brevibus in vestibus venerabili hoc in Consessu comparere, aliquam sapere videatur indecentiam; Hac in Causa Reverendissimum ac Illustrissimum Officium pro gratiosissima aliqua resolutione humillime imploro, num similis incessum in Conventu Archipresbiterali Parochis admittendus, an vero contramandandus sit?

Secundo: Nullus defectus in Cura animarum, Administratione Sacramentorum, Concionum, Catechismi, et aliorum Divinorum a Parochis commissus repertus est.

Tertio: In vita et moribus Parochi vicinis suis Parochis nihil exponendum habent, neque

Quarto: Inter proprium suum concreditum populum, aut inter alios Parochos scandala quaedam vigere noscunt.

Quinto: Pro salute animarum, aut sacrae Religionis incremento his in locis, et circumstantiis nil ultra videtur Parochis, et Curam animarum gerentibus statuendum.

Sexto: Decreta Episcopalia, uti et alia mandata officiosa in favorem religionis emanata Parochi pro viribus suis urgent et exequantur. Et

Septimo: Quandoquidem Reverendissimum ac Illustrissimum Officium per speciale decretum mihi demandare voluit, ut informem, num Ecclesiarum mihi subordinatarum Capitalia non hypothecata secure elocata reperiantur, eapropter omnes Parochi hoc in Conventu desuper a me interrogati contestati sunt de simili periculo non constare excepto Parocho Kōppernicensi Joanne Christophoro Girbig¹⁷, qui in pago vulgo Murau¹⁸ apud quendam Joannem Kretschmer rusticum triginta thaleros silesiticos¹⁹ homini huic mali solventi jam pridem concessos aliquali periculo subjacere asserit. Unde eidem commissum est, ut debitorem ad proxime deponendum Capitale una cum censibus sedulo adstringat. Praeterea:

1734 był proboszczem i dziekanem w Otmuchowie. Zmarł w 1760 r. i pogrzebany został w podziemiach kościoła otmuchowskiego (J. Jungnitz, *Die Breslauer Germaniker*, Breslau 1906, 277). Fundacja tej rodziny na rzecz biednych miasta Nysy z 1678 r. została związana z kaplicą św. Mikołaja w kościele św. Jakuba w Nysie (AAWr - V a 129: Regestum foundationis Duchzianae in capella S. Nicolai 1680-1799). W posadzkę kaplicy wpuszczona bardzo starta płyta nagrobna kanclerza Duchze, zapewne fundatora.

¹⁵ Wroclawskie synody potrydenckie wypowiadały się jednoznacznie na temat stroju duchownych. Bp Marcin Gerstmann w 1580 r. zaczyna od uskarżania się, że wielu duchownych odstąpiło od dawnych zwyczajów i dlatego na nowo poleca wrócić do długiego kapłańskiego stroju (vesta talaris) i zaniechania świeckiego, co najwyżej dopuszczalnego z racji deszczu lub podróży (*Concilia Poloniae X*, 581). Bp Andrzej Jerin w 1595 r. bardzo ogólnie napomniął, aby nosić strój stosowny odpowiadający godności stanu (tamże, 640), w czym nawiązał do wypowiedzi dawnych synodów wroclawskich, które też tak ogólnie wypowiadały się na ten temat (zob. K. Dola, *XV wieczne synody diecezji wroclawskiej o życiu i postudze kleru*, Studia Teol.-Hist. Śląska Op. 4(1974), 94). Natomiast synod nyski 1653 r. biskupa Karola Ferdynanda wypowiedział się precyzyjniej: strój kleru ma zdecydowanie różnić się od stroju świeckich, ma to być szata długa i nie innego niż czarnego koloru (*Concilia Poloniae X*, 658 n.)

¹⁶ Michał Radig urodzony w 1670 r. w Jędrzychowie koło Nysy, teologię studiował w Wiedniu, wyświęcony w 1695 r. Był od 1706 r. proboszczem otmuchowskim (AAWr - II b 166).

¹⁷ Jan Krzysztof Girbig urodzony w 1674 r. w Nysie ukończył teologię we Wrocławiu jako alumn biskupi. Świecenia przyjął w 1700 r., a w 1710 objął parafię Makowice w dekanacie nyskim (AAWr II b 166), zaś w 1748 r. był proboszczem w Kopernikach (*Catalogus*, 305).

¹⁸ Murów, wieś w parafii Koperniki.

¹⁹ System monetarny na ziemiach korony austriackiej został w 1717 r. ujednolicony w stosunku do dukata, który miał wartość dwu talarów. Floren miał wartość 2/3 talara. Zniknąć miały grosze śląskie (zob. Z. Żabiński, *Systemy pieniężne na ziemiach polskich*, Wrocław 1981, 154).

Octavo. Parochi in districtu hoc nullos diversae religionis copulare solent, neque hoc facere aliquam facile occasionem habent, dum nulli Deo sint Laudes hic existunt haeretici, quod etiam causa fuit, quare hoc super puncto nullam mentionem in data de anno 1735 relatione Archipresbyteralis visitationis fecerim.

Nono. Eodem in Conventu pro Actuario pluritate votorum in Archipresbyterali visitatione adhibendus denuo confirmatus est Reverendus Dominus Georgius Fels²⁰ non obstante quod is senio confectus aegrevis audiens, ac ob debilitatem visus me utpote Archipresbyterum amplius parum adjuvare possit.

Decimo: Capellani et Cooperatores in districtu Archipresbyterali existentes concionando Sacramenta administrando, ac vitam sacerdotalem agendo talem praestant satisfactionem, ut nec ego, nec eorum Parochi contra eos quidquam referendum habeant, Praeter Cooperatorem Weydenoviensem Franciscum Hoffman²¹, qui ut de ipso contestatur Administrator Joannes Hetmar nocturnas suas vagationes, ac diversa Conventicula interveniente foemineo sexu frequentare defacto non intermisit; Unde desuper a me 2da Maii correctus omnem promisit emendationem, quam an ad effectum rediget, tempus docebit.

Undecimo: Quod solaria horum Capellanorum, et Cooperatorum concernit, haec sunt sequentia, Capellanus senior ottmuchoviensis Ignatius Baucke²² in duodecimum annum Curae animarum jam expositus habet a Parocho loci solario nomine annue 24 florenos paratae pecuniae, 2do accipit omnium accidentium tertiam partem, 3^{tio} habet strenam unam intra Civitatem colligendam²³.

Junior Antonius Hentschel²⁴ per decem menses hic Ottmuchovii existens, ac universim per septem annos jam hinc inde Capellanum agens accipit salarii nomine omnia offertoria.

De suffragiis pro mortuis in adjuncta parochiali Ecclesia Woitzensi dein habet is unam partem nobiscum omnium accidentium tam in Woitzensi, quam etiam Ottmuchoviensi parochia, colligitque nobiscum strenam in Civitate sola hac sibi remanente ex suburbio. Weydenoviensis Capellanus Joannes Fidler in annum secundum hoc in Loco existens pro salario accipit septimanatim unum usualem. Cooperator vero Franciscus Hoffmann per tres annos Curam animarum gerens contentatur pro suo labore a Parochianis quinquaginta florenis sola mensa a Parocho obveniente pro qua secundum ordinationem Reverendissimi Officii omni septimana duo sacra ad intentionem Parochi offerre obligetur.

Rathmansdorfensis Cooperator Franciscus Cronauer ante medium annum a Reverendissimo Officio huc promotus pro Consolatione sua a Parocho annue ei dantur 52 floreni.

Deutsch Camicensis Cooperator, nunc vero vacante Parochia Administrator Franciscus Stentzel habuit a Parocho suo annuatim 1 florenum (?) incumbit hic sedule curam animarum in quintum annum. Bischoffwaldensis Cooperator Josephus Seydel²⁵ in annum 3^{tium} Curae animarum deditus pro consolatione sua nil aliud habet a Parocho nisi solam mensam Sacraque in dies libera, neque etiam facili Parochus hic ob exiguitatem sui officii adstringi poterit ad plus Cooperatori huic exponendum.

In Magno-Carlowitz Cooperator Joannes Fridericus Miller²⁶ hoc in loco existens in 3^{tium}

²⁰ Jerzy Fels, urodzony w Sławniowicach k/Nysy. Ukończył teologię. Świecenia kapłańskie przyjął w 1697 r., a od 1703 był proboszczem w Radzikowicach (AAWr - II b 166).

²¹ Franciszek Hoffman był w 1748 r. proboszczem w Sośnicy k/Katów Wrocławskich (*Catalogus*, 296). Nazywany tu kooperatorem. Nie jest jasna różnica między kooperatorem a kapelanem. W Widnawie jest jeden i drugi, ale w Otmuchowie tylko capellani senior i junior.

²² Ignacy Baucke był w 1748 r. proboszczem w Szklarach koło Ziębic (*Catalogus*, 306).

²³ Uposażenie wikariuszy było bardzo różne. Ustalanej wysokości było w starych parafiach dużych lub rozległych z osobnymi dla nich fundacjami. Proboszcz miał tu obowiązek utrzymywania jednego lub dwóch wikariuszy zależnie od fundacji (np. Otmuchów, Widnawa). Tam, gdzie fundacji nie było, wynagrodzenie zależało zapewne od umowy (zob. K. Dola, *Obraz statystyczny diecezji wrocławskiej w 1724 roku*, *Studia Teol.-Hist. Śląska Op.* 11 (1985), 222).

²⁴ Antoni Hentschel był w 1748 r. proboszczem w Kempnicy (*Catalogus*, 306).

²⁵ Józef Seydel w 1748 r. był administratorem parafii Pakosławice koło Nysy (*Catalogus*, 303).

²⁶ Jan Fryderyk Miller w 1748 r. wikary - kooperator w Otmuchowie (*Catalogus*, 305).

annum, contentatur a Curato et Consanguineo suo Joanne Hoffman²⁷ solum aliqua annua libera discretionem praeter mensam, quae pariter eidem a Curato datur.

Duodecimo: Omnes Parochiani Sacramentorum capaces in Parochiis mihi subordinatis praecepto annuae peragenda Confessionis et Communionis pro currento anno vigore attestationis Parochorum suorum omnimodi satisfecerunt, ac schedis exhibitis se legitimaverunt quorum numerum praesens specificatio exhibit. Quae omnia ita se habere, uti relata sunt praesentibus fidem facio et consciencie attestor. Actum Ottmuchi 3^{tia} Maii 1736.

Specificatio numeri omnium Personarum, quae in Parochiis Archipresbyteratui Ottmuchiensi subordinatis Paschalem suam Confessionem ac Communionem pro anno 1736 debite peregerunt²⁸:

In Parochia	Personae
Ottmuchi	2606
in adjuncta Woitz	590
Rathmansdorf una cum filiali Hermsdorf	700
Kalckau	1137
In Weydenau	1683
filiali Wiesau	638
Köppernick	872
Bischoffwalde	467
et filiali Girsdorf	382
Polschwette	640
Deutschwette	550
Aldewaldau	690
Deutsch Camnitz	375
et filiali Heydau	394
Bielau	689
Stephansdorf	355
Carlowitz et Novag	1765
Summa	14533

RELATIO CONVENTUALIS PRO ANNO 1737

Quandoquidem unicuique Archipresbytero incumbitu (?) de celebrato annuo Conventu Archipresbyterali Reverendissimis ac Illustrissimis Superioribus genuinam exhibeat relationem; Hac de causa obligationem isthanc meam gravi obsequentissime exequi intendens praefatum hunc Conventum anno currenti 1737 non solum hic in domo parochiali feria quarta Paschatis rite peractum, verum etiam in eodem super praescriptis punctis sedulo inquisitum et singula prouti infra annotantur reperta esse, praesentibus humillime referre volui.

1mo Omnes Parochi mihi subordinati personalem isto in Conventu suam exhibuerunt praesentiam, neque ullus in Cura animarum Administratione Sacramentorum, Concionum,

²⁷ Jan Hoffman w 1748 r. jako „presbiter ecclesiasticus“ rezydował w Ząbkowicach Śl. (*Catalogus*, 297).

²⁸ Wymienione tu parafie dekanatu, w 1722 r. miały następujące stany liczebne mieszkańców (wg AAWr - II b 166): 1) Otmuchów razem z Wójcicami - 3936 mieszkańców; 2) Ratnowice z filią Jasiennica Górna 1136; 3) Kalków 1370; 4) Widnawa z filią Łąka ok. 3000; 5) Koperniki 1202; 6) Biskupów z filią Gierałcice - 1054; 7) Polski Świętów - 638; 8) Nowy Świętów - 430; 9) Stary Las - 700; 10) Kempnica z filią Hajduki - 942; 11) Biała Nyska - 768; 12) Radzikowice - 448; 13) Karłowice Wielkie 1292; 14) Nowaki 792, w sumie dekanat liczył 17.708 mieszkańców. Wszyscy byli katolikami.

Catechismi et aliorum Divinorum ab illis error comissus est, sed omnes laudabiliter muneri suo incumbunt pastorali.

2do In vita et moribus parochi vicinis suis Confratribus nihil exponendum habent, neque

3^{tio} Inter concreditum sibi populum parochialem aut alienos parochianos scandala quaedam vigere noscunt.

4to Pro incremento religionis, aut salute animarum, his in locis parochis nihil ultra videtur statuendum; a quibus

5to Pariter Decreta Episcopalia, uti et alia mandata officiosa in favorem religionis emanata proviribus suis urgentur et exsequuntur.

6to Omnes Parochi in hoc Conventu contestati sunt Capitalia Ecclesiarum sibi subordinatarum non Hypothecata secure elocata existere.

7mo Nullos diversae religionis copulare solent, neque id faciendi facilis se exhibet occasio, dum Deo sint Laudes in hoc nissensi districtu nulli existunt haeretici.

8vo Pro futura visitatione Archipresbyterali Actuarius adhibendus pluritate votorum electus est Parochus Kōppernicensis Joannes Christophorus Girbig.

9no Capellani et Cooperatores in Circulo hoc Archipresbyterali existentes juxta attestationem suorum parochorum Concionando, Sacramenta administrando, et vitam sacerdoti convenientem agendo debitam praestent satisfactionem, quorum solaria sunt sequentia: Capellanus senior ottmuchoviensis Ignatius Baucke in decimum tertium annum jam curae animarum expositus habet a Parocho loci pro solario annuo 24 florenos paratae pecuniae. Secundo. Tertiam partem omnium accidentium. Tertio. Strenam cum Parocho colligendam. Junior Antonius Hentschel universim per octo annos Capellanum agens accipit solarii nomine omnia offertoria, uti etiam oblata pro suffragiis ex Ambona pro mortuis diebus Dominicis in parochiali Woititz faciendis, pariterque habet partem omnium aliorum accidentium tam in woitzensi, quam etiam parochia ottmuchoviensi occurrentium, colligitque is strenam pro se extra Civitatem in suburbio, et etiam nobiscum in Civitate Ottmuchoviensi. Weydenoviensis Administrator Joannes Hettmar habet idem solarium quod habet Capellanus Joannes Fidler per tres annos curam animarum gerens, videlicet septimanatim unum thalerum silesiticum. Cooperator vero Franciscus Hoffman per quatuor annos curam animarum gerens hucusque semper a parochianis quinquaginta florenos exsolvere volunt, pertinaciter asserentes nullo se egere modo alio sacerdote pro Sacro matutino servando, cum idipsum celebrare possit diebus Dominicis, et festivis aptus ad sacrificandum proprius Parochus. Unde quid ultra agendum sit cum Cooperatore officiotenenti (?) Weidnoviam promoti, Administratori prime mandatum est, ut apud Reverendissimam et Illustrissimam Administrationem desuper inquirat.

Josephus Seidel Cooperator in Kōppernig adhunc locum elapso anno promotus habet solarii nomine a parocho viginti quatuor florenos cum Sacris liberis.

Franciscus Kronauer Cooperator in Rathmansdorf in hac sua functione vigesima sexta Aprilis currentis anni omnibus Sacramentis provisus Divinae se subjiciens pleni voluntati vitam suam clausit temporalem, in cujus locum alium sibi assumere defacto non intendit parochus.

Georgius Giersdorf Cooperator in Deutsch Camnitz contentatur annue a parocho loci quinquaginta florenis-existens in Cura animarum in quartum annum.

10. Omnes parochiani sacramentorum capaces in parochiis mihi subordinatis juxta attestationem suorum Parochorum praecepto annuae peragendo Confessionis Paschalis satisfecerunt, ac schedis exhibitis se legitimaverunt quorum numerum subsequens specificatio demonstrat.

Haec autem omnia ita esse uti referuntur, propriae manus subscriptione conscientiose attestor.

Acta et expedita 14 Maii 1737

Specificatio Numeri omnium personarum, quae in Parochiis Archipresbyteratui Ottmuchoviensi subordinatis paschalem suam peregerunt Confessionem et Communionem pro anno 1737

<i>/in parochia/</i>	Personae
Ottmucha	2578
Adjuncta in Woitz	479
Rathmansdorf cum filiali ni Hermsdorf	700
Kalckau	1099
Weydenau cum filiali in Wiese	2225
Köppernick	783
Bieschoffwalde	452
filialis in Girsdorf	345
Polschwette	602
Deütschwette	511
Aldewalde	600
Deütschcarnitz	376
filialis in Heyde	406
Bielau	622
Stephansdorf	343
Novag	730
MagnoCarlowitz	966
Summa Animarum	13817

KS. KAZIMIERZ DOLA